

Fiskeridirektoratet
Sjøfartsdirektoratet

Deres ref

Vår ref

Dato

21/4839-1

7. juli 2021

Mandat fra ASD og NFD – oppfølging av rapporten Havbruk til havs og arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet, samt arbeidsrettslige problemstillinger for øvrig.

Som kjent ønsker regjeringen å legge til rette for havbruk til havs, dvs. akvakultur som foregår lengre ut til havs enn det som er vanlig i dag (utenfor plan- og bygningsloven). I den forbindelse er det behov for å gjøre tilpasninger i en rekke regulatoriske rammebetingelser.

Et av temaene som er relevant er arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet og arbeidsrettslige problemstillinger for øvrig. For å legge til rette for forsvarlig drift også når næringen trekker ut i mer eksponerte havområder må disse hensynene ivaretas. Det vises til [Havbruk til havs](#) kapittel 10 som gir en innledende vurdering av temaet.

Rapporten beskriver tre regelsett som ivaretar helse, miljø og sikkerhet for arbeidstakere, herunder 1) arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter, 2) petroleumsloven med tilhørende forskrifter, og 3) skipssikkerhetsloven og skipsarbeidsloven, også med tilhørende forskrifter.

Det fremgår av rapportens oppsummering og tilrådning at det prinsipielt må tas stilling til om fremtidig havbruk til havs skal være underlagt sjøfarts- og flaggstatsregimet eller reguleres etter arbeidsmiljøloven som norsk næringsvirksomhet for øvrig, eventuelt en mellomløsning.

Det må gjøres en vurdering av hvilke regler som vil egne seg best for havbruk til havs. Rapporten berører også noen andre forhold som må vurderes nærmere, herunder krav til arbeidstidsordninger, bemanning og kompetanse. Dette bør gjøres som et utredningsarbeid hvor relevante etater deltar.

Vi ber om at det videre utredningsarbeidet gjøres i samarbeid mellom NFD v/Havbruksavdelingen og Maritim avdeling og ASD, og følgende etater:

- Arbeidstilsynet (2 personer)
- Fiskeridirektoratet (2 personer)
- Petroleumsstilsynet (2 personer)
- Sjøfartsdirektoratet (2 personer)

UD bør for øvrig involveres i arbeidet etter hvert ved behov. Det bør ved behov innhentes innspill fra aktuelle næringsaktører og næringsorganisasjoner.

Utredningen må identifisere og ta utgangspunkt i de risikoaspekter og behov som gjør seg gjeldende for arbeidstakere på havbruk til havs. Det må i den sammenheng tas hensyn til at akvakultur til havs vil ha et annet risikobilde enn kystnær akvakulturdrift og antakelig ha visse *fellestrekk* med det som finnes i maritime næringer og i petroleumsnæringen. Utredningen må samtidig ta hensyn til *forskjellene* til disse næringene, for eksempel at det i havbruk ikke må tas hensyn til den risiko hydrokarboner under trykk innebærer for petroleumsvirksomheten, og at storulykkesrisikoen derved også vil være lavere. Likeledes vil akvakultur til havs heller ikke krysse grenser eller operere internasjonalt på samme måte som skipsfart, noe som også vil påvirke risikobildet og behovet for reguleringer. Videre må det hensyntas at ansatte i akvakulturnæringen allerede har et av Norges mest risikoutsatte yrker. Samtidig innebærer akvakulturproduksjon en betydelig biologisk risiko som ikke finnes i de to andre sammenlignbare næringene.

Det må også tas hensyn til at dagens og fremtidens havbruksinstallasjoner vil variere i utforming og størrelse. De første anleggene som etableres til havs vil ligge på en fast lokalitet, og vil ikke flyttes rundt mens de er i virksomhet. Bemanningen blir gjerne fraktet ut til lokaliteten med helikopter, på samme måte som for flyttbare innretninger i petroleumsnæringen. Det er dermed først og fremst prioritert å legge til rette regelverket for denne type anlegg. Departementet mener likevel at regelverksutviklingen i størst mulig grad skal være teknologinøytral slik at det også legges til rette for eventuelle fremtidige mer mobile anlegg.

I tillegg til å variere i størrelse og konstruksjon vil havbruksinstallasjonene kunne ha ulike behov for bemanning og drift. Installasjonene kan også ha ulik geografisk plassering, med forskjeller i miljøforhold (inkl. bølge-, vind-, strøm og temperaturforhold). Regelverket må ta hensyn til arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet og arbeidsrettslige problemstillinger for øvrig, men bør samtidig være fleksibelt nok til å følge den fremtidige utviklingen. I tillegg må det utredes hvilke konsekvenser valg av regelverk for HMS og arbeidsrett vil ha for driften til havs for øvrig.

Akvakulturtillatelser tildeles av Fiskeridirektoratet som også koordinerer nødvendige sektoretater. Ettersom en akvakulturtilatelse er en forutsetning for drift, kommer

Fiskeridirektoratet videre til å ha en sentral, koordinerende rolle ved oppfølging av driften til havs.

Fiskeridirektoratet har mottatt søknad fra SalMar Ocean AS om klarering av lokalitet for produksjon av laks på en lokalitet i Norskehavet. Informasjon om søknaden ligger [her](#), og søknaden legges ved dette mandatet i PDF. Dette betyr at per i dag kun foreligger en søknad om klarering av lokalitet for havbruk til havs. Det er verd å nevne at SalMar Ocean AS ser for seg å plassere sin havmerd Smart Fish Farm (SFF) utenfor (det som i dag er) arbeidsmiljølovens virkeområde. Departementet har imidlertid mottatt signaler om at flere aktører vil søke om akvakulturtillatelser til havs så snart regjeringen har lagt til rette for det.

Det vises for øvrig til rapporten "Havbruk til havs" i sin helhet og særlig kapittel 10 om arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet og kapittel 10.5 om oppsummering og tilrådning.

Målet med, og resultatet av, arbeidet er å få et regelverk på plass som regulerer helse, miljø og sikkerhet for arbeidstakere, samt arbeidsrettslige problemstillinger for øvrig for havbruk til havs. Det bør legges opp til at utredningsarbeidet resulterer i en rapport som enkelt kan gjøres til et høringsnotat, og deretter som grunnlag for en eventuell lovproposisjon. Utredningen må derfor tilfredsstille utredningsinstruksens krav.

Oppstartsmøte i arbeidsgruppen vil være **tirsdag 31. august kl. 12:00-14:00**.

Arbeidsgruppen skal lage en fremdriftsplan på dette møtet. Fremdriftsplanen bør evalueres og justeres to ganger i året. Vi kommer tilbake til hvorvidt møtet blir på en digital plattform. Agenda kommer over sommeren. Fra NFD vil Ingvild Hasnes (Havbruksavdelingen) og Lillian S. Kragelund (Maritim avdeling) delta, og fra ASD vil Sofia Sanner og Trond Rakkestad (Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen) delta.

Det bes om at **hver etat stiller med to personer**, og vi ber om at Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet, Petroleurstilsynet og Sjøfartsdirektoratet oppnevner en kontaktperson og at kontaktopplysninger oversendes til Ingvild Hasnes på e-post: iha@nfd.dep.no innen mandag 9. august 2021.

Med hilsen

Yngve Torgersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ingvild Hasnes
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Arbeids- og sosialdepartementet